

EXAMENSARBETE
GRUNDNIVÅ

Våren 2012

Sektionen för Hälsa och Samhälle

Sjuksköterskeprogrammet

Omvårdnad 15 Hp

Sjuksköterskors upplevelser i bemötandet med personer som skadar sig själv

Författare

Teuta Haliti

Florentina Selimaj

Handledare

Monica Granskär

Examinator

Lars Axelsson

Sjuksköterskors upplevelser i bemötandet med personer som skadar sig själv

Författare: Teuta Haliti och Florentina Selimaj

Handledare: Monica Granskär

Litteraturstudie

Datum: 2012-01-27

Sammanfattning

Bakgrund: Självskadebeteende är ett samhällsproblem som ökar. Personer med självskadebeteende kan ofta uppleva att de inte bemötts på ett bra sätt av vårdpersonal. Beteendet kan vara svårt att begripa och provocerande för omgivningen. Personer som skadar sig själv gör det i syfte att lindra ångest och smärta. **Syfte:** Syftet var att belysa sjuksköterskors upplevelser i bemötandet av personer med självskadebeteende. **Metod:** En allmän litteraturstudie har gjorts. Sökord som tilltalade syftet identifierades. Litteratursökningen genomfördes i olika databaser. **Resultat:** Resultatet framkom ur vetenskapliga artiklar (n=11) som granskades. Resultatet presenterades i fyra subteman: upplevelser av förståelse i bemötandet, upplevelser av ansvar i bemötandet, upplevelser av rädsla och frustration i bemötandet och upplevelser av kunskapsbrist och stress i bemötandet. Resultatet visar att sjuksköterskor upplever personer med självskadebeteende som en ansträngande patientgrupp. Faktorer som utbildning, tidspress och stöd från medarbetare upplevdes som betydelsefullt i vården med personer som skadar sig själv. **Diskussion:** Genom utbildning och handledning skulle sjuksköterskor kunna bli mer professionella i bemötandet med personer som skadar sig själv. **Slutsats:** Sjuksköterskor behöver mer utbildning, handledning och kunskap för att bemöta personer som skadar sig själv på ett professionellt sätt.

Nyckelord: Självskada, sjuksköterskor, bemötande och upplevelser

Nurses' experiences in meeting with people who exhibit self-injury

Author: Teuta Haliti and Florentina Selimaj

Supervisor: Monica Granskär

Literature review

Date: 2012-01-27

Abstract

Background: Self-injury is a social problem that is increasing. People with self-injury can often feel that they have not been treated in a good way of nursing staff. People who harm themselves do it in order to relieve anxiety and pain. The behavior can be difficult to comprehend and provocative for the environment. **Aim:** The aim was to illuminate nurses' experiences in the treatment of people with self-injury. **Method:** A literature review search has been made. Keywords that appealed to the purpose identified. The literature search was conducted in different databases. **Results:** The results emerged from scientific articles (n = 11) that were reviewed. The results were presented in four sub themes: experiences of understanding in the treatment, experiences of responsibility in the treatment, experiences of fear and frustration in the treatment and experiences of lack of understanding and stress in the treatment. Factors as education, time pressure and support from colleagues were seen as important in the care of people who self-injure. **Discussion:** Through training and mentoring nurses would be more professional when dealing with people who hurt themselves. **Conclusion:** Nurses need more education, mentoring and knowledge to deal with people who hurt themselves in a professional manner.

Keywords: Self-harm, nurs, meeting and experience

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BAKGRUND	5
SYFTE	7
METOD	7
Urval.....	8
Undersökningens genomförande.....	7
Etiska överväganden.....	8
RESULTAT	9
Upplevelser av förståelse i bemötandet.....	9
Upplevelser av ansvar i bemötandet	10
Upplevelser av rädsla och frustration i bemötandet.....	11
Upplevelser av kunskapsbrist och stress i bemötandet	12
DISKUSSION	12
Metoddiskussion	12
Resultatdiskussion	14
REFERENSER	18

Bilaga 1 Sökschema för datorbaserad litteratursökning

Bilaga 2 Artikelöversikt

Bilaga 3 Kvalitetsbedömning av vetenskapliga artiklar

BAKGRUND

Självskadebeteende är inget nytt fenomen utan har funnits i alla tider (Favazza, 1996). Begreppet självskada kan definieras på olika sätt och det finns meningsskiljigheter inom forskningen. Favazza definierar självskador som ytliga, måttliga, allvarliga och stereotypa beroende på vilken typ av självskada som utförs. Ytliga eller måttliga självskador är vanligast och återfinns ofta bland ungdomar. Självskadebeteende är ett dolt och socialt oacceptabelt problem (Hicks & Hinck, 2008). Det finns inga klara orsaker som visar varför personer skadar sig själv. Beteendet är individuellt och varje person skadar sig av en anledning. ”*Men ofta skär jag mig inte för att dö, utan för att överleva. Skärandet är mitt sätt att hantera alla starka känslor som överväldigar mig och som jag annars inte vet hur jag ska hantera*” (Pålsson, 2004 s.11). Personer med självskadebeteende tar oftast hand om sina sår själva då skadorna inte kräver någon större insats från sjukvården. När skadorna blir omfattande behövs insatser (Socialstyrelsen, 2004). Tidigare forskning har visat att personer med självskadebeteende inte vill besöka vården då de upplever att de inte blir bemötta på ett bra sätt (Hicks & Hinck, 2008). En studie (Law, Rostill-Brookes & Goodman, 2009) visar att kunskap behövs om hur vårdpersonal upplever bemötandet.

Enligt Socialstyrelsen (2004) blir kunskap om självskadebeteende alltmer betydelsefullt eftersom den psykiska ohälsan i Sverige ökar och idag är ett omfattande hälsoproblem. Unga flickor är främst drabbade men även pojkar. Ungdomar som skadar sig själv utsätter sig medvetet för fysisk, psykisk och social skada. Gruppen innefattar därmed ett stort antal personer. En studie (Hicks & Hinck, 2008) visar att självskadebeteende har definierats i länder runt om världen men diskuteras mest i litteratur från USA och Storbritannien. Ungefär tre miljoner människor i USA väljer att skära, bränna eller orsaka andra typer av vävnadsskador på sig själva. Kapur (2006) visar i en undersökning av 424 gymnasieelever i Kanada att 15 % rapporterade att de tillfogar sig själv kroppsskador. Självskadebeteende är ett stort folkhälsoproblem i Storbritannien och är en av de fem vanligaste orsakerna till intagning på akutmottagning, årligen rapporteras mer än 170 000 fall av personer som skadar sig själv. Hälften av dem som begår självmord har en tidigare historik av självförvållade skador (a.a).

Det framgår av Socialstyrelsen (2004) att känslomässig problematik är en gemensam nämnare bland personer med självskadebeteende. Exempelvis har de levt under traumatiska uppväxtförhållanden, blivit utsatta för sexuella övergrepp, mist en familjemedlem eller fått leva med en svår sjukdom inom familjen. Det sociala problemet som ökat bland ungdomar skapas genom att de lär ut varandra eller initierar de beteendet själva (Dimmock, Grieves & Place, 2008). Det är tidigare känt att kvinnor via sin kropp skadat sig själv för att uttrycka psykiskt lidande. Socialstyrelsen (2004) tar upp ett fall om en flicka med starkt självdestruktivt beteende. Flickan som benämns Sara Stina slukar nålar, porslinsbitar, biter sig själv i armar och fingrar samt tar strypgrepp på sig själv. Nationell statistik visar att minst 1 procent av flickor mellan 13-18 år skadar sig själv genom självtillfogade yttre kroppsskador, exempelvis genom hudskärning, rispning och hudbränning. Självskadebeteende som hudskärning och hudbränning är de vanligaste impulsiva självskadorna. Beteendet består av ett impulsivt beteende, ett återkommande sådant. Det kan ske någon gång i månaden till flera gånger i veckan. (a.a.).

Favazza (1996) menar att huvudsyftet med det impulsiva beteendet inte är att försöka begå självmord utan att personer med självskadebeteende upplever kort efter handlingen lättnadskänsla eller känsla av välbehag. Enligt Socialstyrelsen (2004) kan det vara ett sätt att hantera omvärldens påfrestningar samt att uttrycka självhat. Hume & Platt (2007) fann att främst kvinnor upplevde skuld och skamkänslor över sitt beteende och att de var belastning för anhöriga. Personer med självskadebeteende uttrycker att den givna vården inte kunde ge det stöd som var nödvändigt för att beteendet skulle avta (a.a.).

Hälso- och sjukvårdslagen (SFS 1982: 763) anger att vården ska vara av god kvalitet och tillgodose patientens behov av trygghet. Vården skall bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet samt främja goda kontakter mellan patient och sjukvårdspersonal. Sjuksköterska och patient består av ett universellt sammanhang där professionen bör spela en stor roll. Sjuksköterskors profession är mångfacetterad och ställer stora krav. Professionen omfattar det stora begreppet omvårdnad som kräver att sjuksköterskor har praktiska och tekniska färdigheter inom området. I ICN:s etiska kod för sjuksköterskor ingår fyra ansvarsområden som innebär att sjuksköterskan ska

verka för att främja hälsa, förebygga sjukdom, återställa hälsa och lindra lidande (Svensk sjuksköterskeförening, 2007).

Citat av Sören Kirkegard i Allende et al (1999, s.286) ”*All äkta hjälpsamhet börjar med ödmjukhet inför den jag vill hjälpa*”. Enligt Buber (1997) är det inte nödvändigt att två personer uppfattar saker och ting på samma sätt för att ett möte ska kunna uppstå mellan dem. Att finna sig i och godta det annorlunda hos sin medmänniska är förutsättning för att uppehålla en relation till varandra. Ett äkta möte mellan sjuksköterska och patient samspelar sig genom en kontext som innebär att sjuksköterskan finner patienten. I mötet uppstår en mellanmänsklig samhörighet mellan två personer (Götlind, 2008). Buber (1995) hävdar att det äkta mötet är ömsesidigt och båda parter behöver mötas. Äkta möten präglas av öppenhet och utbyte av tankar och känslor. I det äkta mötet ingår förmåga att kunna ta hänsyn till personens unika individualitet utan krav för förståelse för den andre. Lyssnandet och bekräftelsen av den andres existens är element som möjliggör det äkta mötet (a.a.). Självskaдебeteende är ett beteende som är svårbegripligt och för omgivningen kan beteendet vara mycket provocerande.

SYFTE

Syftet var att belysa sjuksköterskors upplevelser i bemötandet av personer med självskaдебeteende.

METOD

Litteraturstudien genomfördes som en allmän litteraturstudie (overview). Syftet med en allmän litteraturstudie kan vara att framställa kunskapsläget inom ett visst område.

Utsedda studier beskrivs och utforskas på ett systematiskt sätt (Forsberg & Wengström, 2008).

Urval

Inklusions och exklusionskriterier användes vid sökning av vetenskapliga artiklar (Polit & Beck, 2012). Ungdomar och vuxna med självskaдебeteende inkluderades. Personer med grovt självskaдебeteende, självmordsbenägna personer och artiklar som inte svarade mot syftet exkluderades. För att de vetenskapliga artiklarna skulle få inkluderas i studien skulle de vara peer-reviewed. Sökningar av artiklar gjordes på engelska och

svenska. Sökningar på det svenska språket resulterade inte i några relevanta artiklar som svarade till syftet. Artikelsökning begränsades mellan åren 2001-2011 samt till människor. Uppsatsen kommer att inrikta sig på det självskadebeteende som enligt Favazza (1996) betecknas som ytligt eller medelsvårt. Det vill säga att personen är upptagen med att skada sig själv fysiskt och att personen misslyckas med att stå emot impulser av att skada sig själv.

Undersökningens genomförande

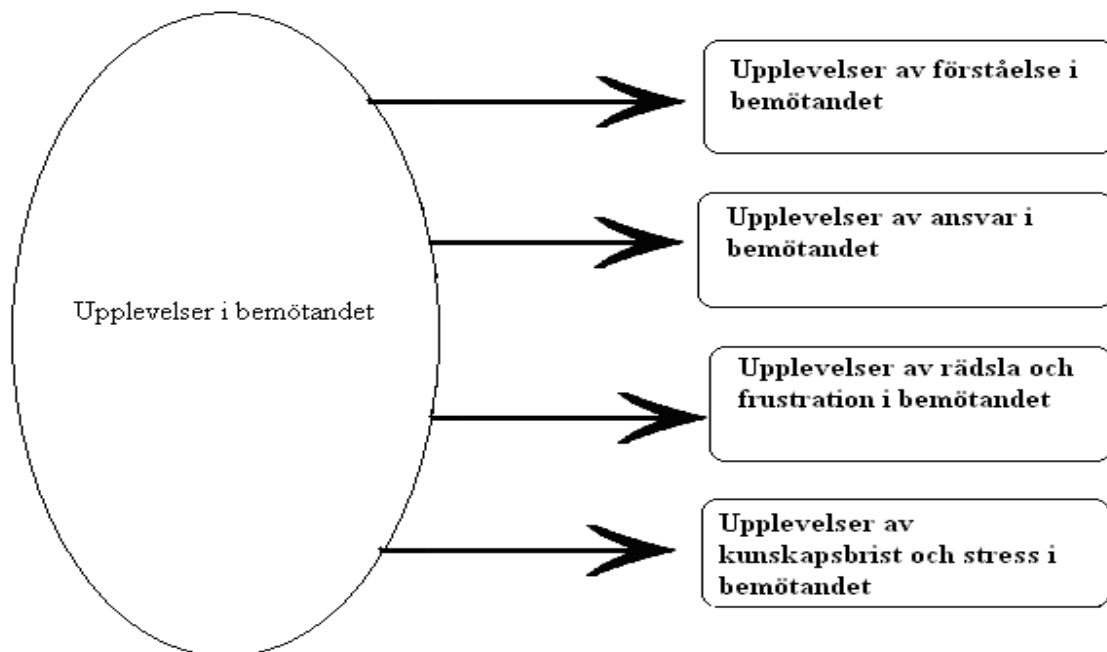
Litteratursökningen gjordes i databaserna Cinahl, PubMed, PsycINFO och ERIC. Sökorden identifierades så att de motsvarar syftet (bilaga 1). Sökord som comprehend, view och feeling söktes i databaserna men gav inga resultat som svarade till syftet. Artiklarnas abstract lästes för att finna artiklar som svarar till syftet, sedan gjordes ett urval och artiklarna beställdes. Efter genomläsning av artiklar exkluderades de artiklar som inte svarade till syftet. Av 17 artiklar valdes elva för analys. Sex artiklar svarade inte till syftet och exkluderades. För att få en översikt av alla artiklar skrevs de in i en artikelöversikt (bilaga 2). Artiklarna granskades enligt Röda Korsets Högskolas granskningsmall (2005). Kvalitetsbedömning av artiklarna gjordes enligt kriterier (bilaga 3). Utifrån mallen bedömdes kvalitén med låg till hög kvalitet. Resultatet i de valda artiklarna lästes och för att få en helhetsbild av artiklarna användes en modifierad form av innehållsanalys som den beskrivs av Lundman & Graneheim (2008). Meningsbärande enheter som svarade mot studiens syfte identifierades och texten kondenserades. Efter bearbetning av kondenserad text framkom subteman som sedan bildade en huvudkategori.

Etiska överväganden

Det etiska perspektivet beaktades då studiens resultat skulle bygga på vetenskapligt granskade artiklar. Artiklarna som presenteras i resultatet skulle innehålla noggranna etiska överväganden och författarna var medvetna om den egna förförståelsen under hela studiens gång (Forsberg & Wengström, 2008). Författarnas egna förförståelse var att sjuksköterskor ofta kan uppleva frustration och känna sig osäkra i vården med personer som skadar sig själv och att det behövs mer forskning inom området.

RESULTAT

En huvudkategori framkom från analysen: ”Upplevelser i bemötandet”. Huvudkategorin består av fyra subteman: upplevelser av förståelse i bemötandet, upplevelser av ansvar i bemötandet, upplevelser av rädsla och frustration i bemötandet och upplevelser av kunskapsbrist och stress i bemötandet. Varje subtema beskrivs separat i resultatet.

Figur 1. visar de fyra subteman och huvudkategorin som framkom i analysen.

Upplevelser av förståelse i bemötandet

Studier (Thompson, Powis & Carridice, 2008; Gibb, Beautrais & Surgenor, 2010; Duperouzel & Fish, 2007) visar att sjuksköterskor upplevde att det fanns en mening med patienternas självskadebeteende. De upplevde att beteendet fyllde en funktion exempelvis att lindra ångest eller hantera ilska. En sjuksköterska uttryckte att oavsett svårigheterna med att förstå beteendet och handskas med problematiken fanns det anledning till agerande. Sjuksköterskor beskrev självskadebeteende som en del av patientens personlighet. De menade att patienten har kontroll över sina egna handlingar i samband med självskadebeteendet. Flera studier (McAllister, Creedy, Moyle & Farrugia, 2002; McAllister, Moyle, Billett & Zimmer-Gembeck, 2009; Anderson, Standen & Noon, 2003; Gibb et al., 2010) visar att sjuksköterskor hade förståelse för patienters situation och såg självskadorna som ett sätt att uttrycka känslor som var svåra, det handlade inte om strävan efter uppmärksamhet utan snarare ett rop på

hjälp. Andra studier (Duperouzel & Fish, 2007; Wilstrand, Lindgren, Gilje & Olofsson, 2007) fann att sjuksköterskor upplevde brist på förståelse för patienternas situation. Några sjuksköterskor upplevde patienternas självskadebeteende som uppmärksamhetssökande och erkände svårigheter i att förstå patienterna (a.a.).

Upplevelser av ansvar i bemötandet

Sjuksköterskor upplevde att ansvar i form av upprätthållande av säkerhet och förebyggande av risker för personer med självskadebeteende var en viktig del av yrkesrollen. Det kunde innebära att till exempel ta bort vassa föremål. Några sjuksköterskor var obekväma med sjukhusets praxis men valde att följa reglerna (O'Dovan & Gijbels, 2006). Studier (Slaven & Kisely, 2002; Thompson et al., 2008) visar att sjuksköterskor upplevde att det var viktigt att övervaka risker med självskadebeteende eftersom de var medvetna om de dödliga handlingarna som kunde inträffa. En sjuksköterska berättade att hon tänkte ”*vad i helvete kommer hon att ta sig till den här gången?*”. En annan sjuksköterska uttalade sig om att hon inte ser det som ett mål att försöka hindra patienten från att skada sig själv utan menar att det är ett sätt av hur patienten fungerar, det grundläggande var att behandla självskadan. De flesta sjuksköterskor ansåg att det yttersta ansvaret bör ligga hos patienten för självskadan men det var svårt att sätta gränser. En sjuksköterska uttalade sig om att personer med självskadebeteende valt att skada sig själv och de fick ta ansvar för sina självskador eftersom det fanns andra patienter på sjukhuset som var i behov av hjälp. Sjuksköterskor upplevde det betydelsefullt att samarbeta med personer som skadar sig själv även då de kämpade med samspelet. Sjuksköterskor kände ansvar ifall något skulle hända patienten exempelvis att patienten dör (a.a.). Studier (Wilstrand et al., 2007; Duperouzel & Fish, 2007) visar att sjuksköterskor upplevde nödvändighet att sätta gränser inom personalen gällande regler och strategier i vården med personer som skadar sig själv. Personer med självskadebeteende lärde ut varandra om självskadorna och använde det som en coping strategi. Studien (McAllister et al., 2009) visar att personer med självskadebeteende känner skuld. Sjuksköterskor kände ansvar för att i framtiden ge personer som skadar sig själv information och råd om tillvägagångssätt för att dämpa skuldkänslor och bryta den onda cirkel de befinner sig i.

Upplevelser av rädsla och frustration i bemötandet

I studier (Wilstrand et al., 2007; Gibb et al., 2010; Duperouzel & Fish, 2007; Anderson et al., 2003) framkom att sjuksköterskor upplevde rädsla och frustration för patienternas livshotande handlingar. Sjuksköterskors frustration väckte ilska mot patienterna. Sjuksköterskor upplevde hur de förlorade kontroll över sina känslor då de skrek åt patienten, grep tag i patienten och förödmjukade patienten. Majoriteten av sjuksköterskor upplevde att personer med självskadebeteende påverkade andra patienter på enheten negativt. Studien (Thompson et al., 2008) visar att sjuksköterskor upplevde personer med självskadebeteende som ångestprovocerande och ibland kunde ångesten påverka deras personliga liv. En sjuksköterska uttalade sig om att hon inte kunde sova bra om nätterna. Sjuksköterskor upplevde att det var svårt att arbeta med personer som skadar sig själv jämfört med andra patientgrupper. Flera studier (McAllister et al., 2002; McCann, Clark, McConnachie, Harvey, 2007; Gibb et al., 2010; Winship, 2009) visar att sjuksköterskors attityder i bemötandet med personer som skadar sig själv berodde på hur de kunde hantera egna känslor. Sjuksköterskor upplevde blandade känslor i mötet med personer som skadar sig själv. Negativa attityder kunde vara att sjuksköterskor inte kände någon empati, att personer som skadar sig själv upplevdes som uppmärksamhetssökande, svåra att arbeta med, att de var onödigt arbete att lägga tid på och att de var manipulativa (a.a.).

Studier (Thompson et al., 2008; Slaven & Kisely, 2002) visar att många sjuksköterskor upplevde arbetet som hopplöst då patienter inte blev bättre eller fick återfall. Sjuksköterskor fann att konsekvenser av patienternas självskador var smärtsamma, chockerande och ibland kunde de äcklas utav självskadorna. Sjuksköterskor upplevde även känslor av sorg kopplat till hur patienterna kände. I en studie (Gibb et al., 2010) framkom att sjuksköterskor upplevde att det var slöseri med tid att arbeta med personer som skadar sig själv. Sjuksköterskor ansåg att det inte går att sätta ett plåster för självskadan eller ett bandage och det upplevdes som svårt att hantera. Sjuksköterskor beskrev även att det inte fanns någon klar förklaring bakom beteendet och inte heller någon självklar behandling (a.a.). Duperouzel & Fish (2007) fann att sjuksköterskor upplevde svårigheter i att hantera personliga känslor i vården med personer som skadar sig själv. Ibland behövde sjuksköterskor ”stänga av” sina känslor för att kunna hantera situationen annars blev det för tufft. De upplevde att det var viktigt att inte ge

patienten uppmärksamhet i anknytning till självskadad utan istället skämta och vara ironisk tillsammans med patienten.

Upplevelser av kunskapsbrist och stress i bemötandet

En del faktorer visar vara särskilt inverkan i sjuksköterskors vård med personer som skadar sig själv (O'Dovan & Gijbels, 2006). En betydande faktor var utbildning och sjuksköterskor beskrev att de behövde mer utbildning i vården med personer som skadar sig själv. Studier (Thompson et al., 2008; O'Dovan & Gijbels, 2006; Slaven & Kisely, 2002; Winship, 2009) visar att sjuksköterskor upplevde brist på utbildning för att kunna hantera personer med självskadabeteende. Studier (McAllister et al., 2009; Gibb et al., 2010) visar att utbildning upplevdes som positivt och sjuksköterskor kände att de fick mer förståelse och kunde hantera patienterna på ett bättre sätt. Tidspress var en faktor som upplevdes negativ hos sjuksköterskor. I flera studier (Anderson et al., 2003; Duperouze & Fish, 2007; Gibb et al., 2010; McAllister et al., 2009; O'Dovan & Gijbels, 2006; Slaven & Kisely, 2002; Thompson et al., 2008) framkom att sjuksköterskor upplevde att de inte hade tillräckligt med tid för att förbättra en terapeutisk relation. Brist på tid upplevdes som ett problem då sjuksköterskor upplevde att de inte kunde ge den vård som ansågs vara lämplig. Känslan av ansvar blev större av tidspress och sjuksköterskor upplevde att deras förmåga att ge patienter det stöd de var i behov av påverkades negativt. Sjuksköterskor upplevde att patienter inte fick möjlighet att uttrycka orsaker bakom deras självskadabeteende. Sjuksköterskor upplevde att en stor del av yrkesutövningen gick till medicinering (a.a.). En annan viktig faktor var att sjuksköterskor upplevde att stöd från medarbetare var betydande för yrkesutövningen. Studier (Thompson et al., 2008; Wilstrand et al., 2007) visar att sjuksköterskor upplevde brist på stöd och uttryckte känslor av separation av medarbetare. Brist på personalengagemang i rapportering upplevdes ansträngande och många sjuksköterskor upplevde att arbetet blev belastande vilket ledde till utbrändhet.

DISKUSSION

Metoddiskussion

Litteraturstudien grundas på elva vetenskapliga artiklar och samtliga artiklar ingår i resultatet. Det är möjligt att fler artiklar som tilltalade syftet hade framkommit ifall fler databaser använts. Elva artiklar är ett bra underlag för ett lagom stort och trovärdigt resultat. För många artiklar kan bli för omfattande att sätta sig in och det finns risk för att analysprocessen kan bli

ytlig. Med överförbarhet menas i vilken omfattning det vetenskapliga resultatet är generaliserbart och relevant för andra grupper (Polit & Beck, 2010). Studiens resultat visar att sjuksköterskor upplever känslor som exempelvis rädsla och frustration vilket kan påverka bemötandet med personer som skadar sig själv. Resultatet är överförbart till andra grupper inom omvårdnad då känslor som rädsla och frustration kan leda till brister i omvårdnaden oavsett vilken yrkesroll som utövas. Artikelsökningarna gjordes i databaserna Cinahl, PubMed, PsycINFO och ERIC. Sökorden användes i samtliga databaser och många av artiklarna var återkommande i de olika sökningarna. Sökningen resulterade i kvantitativa och kvalitativa artiklar vilket kan stärka studiens tillförlitlighet. För att få fram aktuell information om det berörda ämnet begränsades sökningen av artiklar till artiklar publicerade inom de senaste tio åren vilket ytterligare kan stärka studiens tillförlitlighet (Forsberg & Wengström, 2008). Risken med begränsad tidsperiod är att artiklar som svarade mot syftet förkastades. Samtliga artiklar var skrivna på engelska. Det kan innebära att data som svarade mot syftet missats på grund av språkliga avgränsningar. På grund av begränsade kunskaper i engelska kunde det förekomma risker för felaktig tolkning i översättningen. Men trots eventuella språkliga feltolkningar anser författarna med hjälp av Lundman & Graneheim (2008) att analysprocessen är tillförlitlig.

Artiklarna granskades utifrån Röda Korsets mall (2005) för vetenskapliga artiklar och klassificerades med låg, medel eller hög kvalitet. De inkluderade artiklarna hade medel till hög kvalitet. Studien inriktade sig på det självskadebeteende som enligt Favazza (1996) betecknas som ytligt eller medelsvårt. Begränsning av en typ av självskadebeteende kan innebära att betydelsefull information missats då de andra formerna av självskadebeteende inte inkluderats. Begränsningen av ytligt eller medelsvårt självskadebeteende medförde likväl ett tillförlitligt och väsentligt resultat. Det framkom fyra subteman och en huvudkategori i analysen. Subteman ska vara utformade på så vis att datamaterial inte kan passa in i flera subteman. Lundman & Graneheim (2008) menar att det kan vara svårt att följa regeln när det kommer till upplevelser. Efter analys av utvalda artiklar fanns svårigheter med att finna subteman där resultatfynden inte kunde passa in på två ställen men efter överväganden valdes de fyra subteman ut. De fyra olika subteman svarade mot studiens syfte. Giltigheten i studien bedöms som hög då det är mycket troligt att resultatet hade blivit jämförligt ifall studien hade upprepats. Litteraturstudien bygger på artiklar från olika delar av världen som; Storbritannien,

Australien, Irland, Nya Zeeland och Sverige. Det kan vara en styrka då det innefattar ett internationellt perspektiv. Länderna som artiklarna kommer ifrån har i stort sett likartad vård som den vi har i Sverige. Därmed blir resultatet av litteraturstudien överförbart även till Sverige. De flesta sjuksköterskor i studierna var kvinnor. Det hade varit önskvärt att fler män deltog i studierna för att få en inblick i skillnader på upplevelser mellan män och kvinnor.

Resultatdiskussion

Tre fynd kommer att diskuteras och vara centrala i resultatdiskussionen: rädsla och frustration påverkar bemötandet negativt, vikten av utbildning och handledning och vikten av förståelse.

I resultatet framkom att sjuksköterskor upplevde rädsla och frustration i många situationer i vården med personer som skadar sig själv (Duperouzel & Fish, 2007; Gibb et al., 2010; Thompson et al., 2008). Att arbeta med personer som skadar sig själv upplevdes ansträngande jämfört med andra patientgrupper. Sjuksköterskor kunde känna att arbetet var hopplöst exempelvis då en patient inte förbättrades i sitt beteende eller fick återfall. En del sjuksköterskor upplevde patienterna som ”manipulativa” och de fann att konsekvenserna av patienternas självsador var smärtsamma, chockerande och ibland kunde de äcklas utav självskadorna (Thompson et al., 2008; Slaven & Kisely, 2002). Enligt Lindgren (2011) framkom att sjuksköterskor upplevde att vården av personer med självskadabeteende var belastande. Känslor som sjuksköterskor kunde uppleva var rädsla, osäkerhet, maktlöshet och hopplöshet. Sjuksköterskor upplevde att de behövde vara uppmärksamma ifall någon allvarlig självskada av dödlig form skulle inträffa. Det tunga ansvaret medförde känslor av frustration och ilska gentemot personer som skadar sig själv (a.a). Åkerman (2009) menar att självskadabeteende är svårt att förstå och bemöta för många människor. Rädslan för att säga och göra fel saker och därmed förstärka självskadabeteendet är stor. Varje person har sitt unika sätt att uttrycka empati och bekräfta andra människor.

Det finns brister i mötet mellan sjuksköterskor och personer som skadar sig själv. Personer som skadar sig själv upplever att de inte blir bemötta på ett bra sätt av sjukvårdspersonal (Hicks & Hinck, 2008; Law et al., 2009; McAllister et al., 2002; Patterson, Whittington & Bogg, 2007). För sjuksköterskor kan det vara svårt att hantera beteendet av den anledning att varje människa har en unik inre värld där specifika tolkningar av verkligheten präglar individen. Känslomässiga minnen skapas och olika situationer sätter sin prägel på hur

individen tolkar sin omvärld vilket komplicerar mötet mellan sjuksköterska och patient (Enqvist & Bengtsson, 2005). Sjuksköterskor kan uppleva ilska och hjälplöshet i mötet med patienter (Holm, 2009). Faktorer som tidspress, tungt ansvar och brist på kunskap kan också påverka mötet med personer som skadar sig själv då sjuksköterskan inte är närvarande i mötet (O'Dovan & Gijbels, 2006). Oavsett hur professionella sjuksköterskor är i sin yrkesroll kan de aldrig riktigt sätta sig in i hur en annan människa upplever sin situation. Därmed är det essentiellt att sjuksköterskor är närvarande i mötet samt att sjuksköterskor är uppmärksamma och lyssnar på personer som skadar sig själv. Sjuksköterskor måste styra sig själva samtidigt som de måste respektera individen oavsett inre värderingar för att skapa ett komplext samspel (Enqvist & Bengtsson, 2005). Bubers (1996) beskrivning om mötet går att jämföra med att förståelse är av betydelse för sjuksköterskor i mötet med personer som skadar sig själv.

Det är väsentligt att sjuksköterskor utforskar och bemästrar sin yrkesroll för att skapa en god patientkontakt, ett bra förhållningssätt och även en hållande och läkande förmåga (Enqvist & Bengtsson, 2005; SFS 1982: 763). Det är viktigt att sjuksköterskor intresserar sig för patienten som en unik individ och tar hänsyn till patientens personliga känslor. Yrkesrollen kräver att sjuksköterskor är medvetna om sina egna behov, känslor och impulser (Holm, 2009). Ett professionellt förhållningssätt där sjuksköterskor bemästrar inre kompetens som innefattar kunskap, självkännedom, empatisk förmåga, självreflektion och självdisciplin är nödvändigt (Holm, 2001). Personer som skadar sig själv upplevde att de blev bemötta på ett dåligt sätt av sjukvårdspersonal vilket till stor del kan bero på exempelvis sjuksköterskors upplevelser av personer med självskaдебeteende. Ur resultatet framkommer tydligt att negativa upplevelser hos sjuksköterskor påverkar bemötandet på ett dåligt sätt. Resultatet visade att sjuksköterskor upplevde patienter med självskaдебeteende som ångestprovocerande och ibland kunde denna ångest påverka sjuksköterskors personliga liv (Slaven & Kisely, 2002; Thompson et al., 2008). Handledning är en undervisningsform av pedagogiskt slag. Deltagaren reflekterar över och bearbetar upplevelser vid varje handledningstillfälle. Genom att bearbeta och få lärdom kring upplevelser kan deltagaren få nya erfarenheter som kan användas i nya situationer. Sjuksköterskor kan många gånger uppleva situationer som leder till besvärliga reaktioner. Sådana situationer kan bearbetas med hjälp av handledning. Den viktigaste avsikten är att avlasta och "lätta" på känslor (Hermansen, Vråle & Carlsen, 1994).

I resultatet framkom att förståelse var viktigt i relationen med personer som skadar sig själv. Sjuksköterskor upplevde att förståelse resulterade i empati och ansåg att beteendet var en del av personligheten (Thompson et al., 2008; Gibb et al., 2010; Duperouzel & Fish, 2007). En del sjuksköterskor upplevde däremot att arbetet med personer som skadar sig själv var väldigt utmanande och svårhanterbart. De upplevde även att det var svårt att se personen bakom beteendet (Duperouzel et al., 2007; Wilstrand et al., 2007). Vidare uttryckte sjuksköterskor att det var svårt att skapa en terapeutisk relation med personer som skadar sig själv. Sjuksköterskor upplevde att det terapeutiska samspelet hade kunnat öka deras empati och förståelse (Thompson et al., 2008; Duperouze & Fish, 2007; Gibb et al., 2010). Det går att jämföra med Bubers (1995) beskrivning av ett äkta möte. Enligt Buber präglas det äkta mötet av att kunna ta hänsyn till en person som en unik individ. Att bekräfta den andres existens är ett viktigt element. Vidare menar Buber (1997) att förutsättning för att upprätthålla en relation är att acceptera det annorlunda hos sin medmänniska. En ömsesidig relation uppstod då sjuksköterskor såg beteendet som en del av patienternas personlighet och accepterade deras unika existens. Sjuksköterskor upplevde förståelse och accepterande för personer som skadar sig själv, därmed uppnåddes ökad empati. Empati kunde inte uppstå hos de sjuksköterskor som hade svårt att se personen bakom beteendet, alltså upplevde sjuksköterskor att det var svårt med accepterande av det annorlunda hos personer som skadar sig själv (a.a). Genom empati får sjuksköterskor möjlighet att förstå patienters verklighet bättre (Friberg von Sydow, 2011).

Slutsats

Resultatet av litteraturstudien visar att det fanns sjuksköterskor som upplevde frustration och rädsla i omvårdnadsarbetet med personer som skadar sig själv. Sjuksköterskor kunde uppleva personer med självskadebeteende som uppmärksamhetskrävande och ångestprovocerande. Ökad professionalitet i bemötandet med personer som skadar sig själv kan ske genom exempelvis utbildning och handledning där sjuksköterskor kan utvecklas och uppnå självsäkerhet i bemötandet. Patterson, Whittington & Bogg (2007) menar att utbildning är betydande för att sjuksköterskor ska bemöta personer med självskadebeteende på ett professionellt sätt. Sjuksköterskors negativa attityder förändrades till mer positiva attityder och deras emotionella motvilja till att hjälpa personer med självskadebeteende reducerades (a.a.). En betydelsefull faktor var att stöd av medarbetare kunde hjälpa sjuksköterskor att

upprätthålla sin professionella yrkesroll och därmed utveckla och förbättra arbetsklimatet. Sjuksköterskor bör se till personen bakom beteendet för att kunna uppnå empati och acceptera den unika individen. Fortsatt forskning inom det berörda ämnet är angeläget då mörkertalet av personer som skadar sig själv är stort. Ytterligare forskning kring hur sjuksköterskor kan gå till väga i bemötandet med personer som skadar sig själv är nödvändigt för att sjuksköterskor ska kunna utvecklas i sin yrkesroll.

REFERENSER

Artiklar som används i resultatet markeras med en stjärna (*).

Allende, I., Böttiger, L.E. & Nordenström, J. (red.) (1999). *Å herregud, mitt i semestern: en antologi : [möten med sjukdom, lidande och vård]*. Stockholm: Karolinska Univ. Press.

*Anderson, M., Standen, P. & Noon, J. (2003). Nurses' and doctors' perceptions of young people who engage in suicidal behaviour: a contemporary grounded theory analysis. *International Journal of Nursing Studies*, 40, 587-597.

Buber, M. (1995). *Det mellanmännsliga*. (2. uppl.) Ludvika: Dualis.

Buber, M. (1997). *Distans och relation: bidrag till en filosofisk antropologi*. Ludvika: Dualis.

Dimmock, M., Grieves, S. & Place, M. (2008). Young People Who Cut Themselves--A Growing Challenge for Educational Settings. *British Journal of Special Education*, 35(1), 1393-8592.

*Duperouzel, H., & Fish, R. (2007). Why couldn't I stop her? Self injury: the views of staff and clients in a medium secure unit. *British Journal of Learning Disabilities*, 36,59-65.

Enqvist, B. & Bengtsson, K. (2005). *Orden som läker: kommunikation och möten i vård och terapi*. Lund: Studentlitteratur.

Favazza, A.R. (1996). *Bodies under siege. Self-mutilation and body modification in culture and psychiatry.*, (2nd ed.) Baltimore: Johns Hopkins University.

Forsberg, C. & Wengström, Y. (2008). *Att göra systematiska litteraturstudier: värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning*. Stockholm: Natur & Kultur.

Friberg von Sydow, R. (2011). Att ta skriken på allvar. Etiska perspektiv på självdestruktivt beteende. *Uppsala Studies in Social Ethics*, 41 227.

*Gibb, S.J., Beautrais A.L. & Surgenor L.J. (2010). Health-care staff attitudes towards self-harm patients. *The Australian and New Zealand Journal of Psychiatry* 44(8):713-20

Hermansen, M.V., Vråle, G.B. & Carlsen, L.B. (1994). *Omvårdnadshandledning*. Lund: Studentlitteratur.

Hicks, K.M., & Hinck, S.M. (2008). Concept analysis of self-mutilation. *Journal of Advanced Nursing*, 64 (4), 408-13.

Holm, U. (2001). *Empati: att förstå andra människors känslor*. (2., [uppdaterade och utök.] utg.) Stockholm: Natur och kultur

Holm, U. (2009). *Det räcker inte att vara snäll: om empati och professionellt bemötande inom människovårdande yrken*. (2., omarb. utg.) Stockholm: Natur & kultur.

Hume, M., & Platt, S. (2007). Appropriate interventions for the prevention and management of self-harm: a qualitative exploration of service-users' views. *BMC Public Health*, 7(9)1-9.

Kapur N. (2006). Self-harm in the general hospital. *Psychiatry*, 5(3):76-80.

Law, G.U., Rostill-Brookes, H., & Goodman, D. (2009). Public stigma in health and non-healthcare students: attributions, emotions and willingness to help with adolescent self-harm. *International Journal of Nursing Studies*, 46(1)107-18.

Lindgren, B. (2011). *Self-harm - hovering between hope and despair [Elektronisk resurs] : experiences and interactions in a health care context*. Diss. (sammanfattning) Umeå : Umeå universitet, 2011. Umeå.

Lundman, B. & Graneheim Hällgren, U. (2008). Kvalitativ innehållsanalys. I Granskär, M. & Höglund Nielsen, B. (Red.). *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso och sjukvård*. (pp 159-166). Lund: Studentlitteratur.

*McAllister, M., Creedy, D., Moyle, W., & Farrugia, C. (2002). Nurses' attitudes towards clients who self-harm. *Journal of Advanced Nursing*, 40(5), 578-86.

*McAllister, M., Moyle, W., Billett, S., & Zimmer-Gembeck, M. (2009). 'I can actually talk to them now': qualitative results of an educational intervention for emergency nurses caring for clients who self-injure. *Journal of Clinical Nursing*, 18, 2838–2845.

*McCann., TV., Clark., E., McConnachie, S., & Harvey, I. (2007). Deliberate self-harm: emergency department nurses' attitudes, triage and care intentions. *Journal of Clinical Nursing*, 16(9), 1704-11.

*O'Dovan.,A, & Gijbels, H. (2006). Understanding Psychiatric Nursing Care with Nonsuicidal Self-Harming Patients in Acute Psychiatric Admission Units: The Views of Psychiatric Nurses. *Archives of Psychiatric Nursing*, 20 (40), 186-92.

Patterson, P., Whittington, R. & Bogg, J. (2007). Testing the effectiveness of an educational intervention aimed at changing attitudes to self-harm. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 14, 100-105

Patterson, P., Whittington, R. & Bogg, J. (2007). Measuring nurse attitudes towards deliberate self-harm: the Self-Harm Antipathy Scale (SHAS). *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 14(5), 438-45.

Polit, D.F. & Beck, C.T. (2010). *Essentials of nursing research: appraising evidence for nursing practice*. (7., [updated] ed.) Philadelphia PA: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

Polit, D.F. & Beck, C.T. (2012). *Nursing research: generating and assessing evidence for nursing practice*. (9.ed.) Philadelphia: Wolters Kluwer Health/Lippincott Williams & Wilkins.

Pålsson, B. (2004). *Vingklippt ängel*. Stockholm: Forum.

Röda Korsets Högskola CF, ÅK, (2005). Mall för granskning av vetenskapliga artiklar. Hämtad 2011-12-14, från http://biblioteket.rkh.se/docs/mall_granskning.pdf

SFS 1982:763. *Hälso- och sjukvårdslagen*. Stockholm: Socialdepartementet

*Slaven, J., & Kisely, S.,(2002). Staff perceptions of care for deliberate self-harm patients in rural Western Australia: A qualitative study. *Australian Journal of Rural Health, 10*, 233-238.

Socialstyrelsen (2004). Vad vet vi om flickor som skär sig? Hämtad 2011-09-08, från <http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2004/2004-123-41>

Socialstyrelsen (2005). Kompetensbeskrivning för legitimerad sjuksköterska. Hämtad 2011-09-08, från http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/9879/2005-105-1_20051052.pdf

Götlind, B (2008). Det genuina mötet. I Stål, R(red), *Vårdkommunikation i teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Svensk sjuksköterskeförening [SSF]. (2007). *ICN:s etiska kod för sjuksköterskor*. Stockholm: Svensk sjuksköterskeförening.

*Thompson, AR., Powis, J, & Carradice, A. (2008). Community psychiatric nurses' experience of working with people who engage in deliberate self-harm. *International Journal of Mental Health Nursing, 17*, 153–161.

*Wilstrand., C., Lindgren, BM., Gilje, F, & Olofsson, B. (2007). Being burdened and balancing boundaries: a qualitative study of nurses' experiences caring for patients who self-harm. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 14, 72–78.

*Winship, G. (2009). The attitudes of nursing staff in secure environments to young people who self-harm. *Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing*, 16, 947-951.

Åkerman, S. (2009). *För att överleva: en bok om självskaðebeteende*. Stockholm: Natur & kultur.

Bilaga 1

Sökschema för datorbaserad litteratursökning

Datum	Databas	Sökord och boolesk operator (and, or, not)	Begränsningar	Typ av sökning (tex. fritext, abstract, nyckelord, MESH-term)	Antal träffar	Motiv till exklusion av artiklar	Utvalda artiklar
110908	Cinahl	Nurs* AND self-harm AND attitude*	Human, English, 2000-2011, peer-reviewed	abstract	18	Svarade inte mot syftet.	1
110908	PubMed	Self-harm AND care AND nursing AND attitude	Human, English, 2001-2011, peer-reviewed	abstract	40	Svarade inte mot syftet.	1
111115	PubMed	Self-harm AND patient* AND experience*	Human, English, 2000-2011, peer-reviewed	abstract	74	Svarade inte mot syftet.	2
111015	PubMed	Nurs* AND self-harm AND encounter	Human, English, 2000-2011, peer-reviewed	abstract	3	Svarade inte mot syftet.	1
111116	Cinahl	Nurs* AND self-injure AND experience	Human, English, 2000-2011, peer-reviewed	abstract	7	Svarade inte mot syftet.	1
111116	Cinahl	Nurs* AND attitude* AND self-harm	Human, English, 2000-2011, peer-reviewed	abstract	22	Svarade inte mot syftet.	1
111123	Cinahl	Nurs* AND self-harm AND understanding	Human, English, 2000-2011, peer-reviewed	abstract	16	Svarade inte mot syftet	1
111123	Cinahl	Nurs* AND self-harm AND approach	Human, English, 2000-2011, peer-reviewed	abstract	21	Svarade inte mot syftet	1
111123	Cinahl	Nurs* AND self-harm AND understanding	Human, English, 2000-2011, peer-reviewed	abstract	13	Svarade inte mot syftet	1
111123	Cinahl	Nurs* AND self-harm AND approach	Human, English, 2000-2011, peer-reviewed	abstract	21	Svarade inte mot syftet	1

Bilaga 2

Artikelöversikt

Författare Land År	Titel	Syfte	Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
McAllister, Creedy, Moyle & Farrugia, Australien 2002	Nurses' attitudes towards clients who self-harm	Studiens syfte var att utveckla och testa en skala för att identifiera attityder hos sjuksköterskor gentemot patienter med självskaðebeteende.	Urvalet bestod av omvårdnadspersonal (n=200). Omvårdnadspersonal valdes slumpmässigt från 23 allmänna akutavdelningar och 14 enheter inom den privata sektorn.	Genom ett statistiskt program för samhällsvetenskap, version 10 för Windows användes. Tabeller användes.	Sjuksköterskors attityder påverkades av hur de kunde hantera sina känslor i vården med patienter som uppvisade självskaðebeteende. Positiva attityder kunde vara att sjuksköterskor visade empati och förståelse. Negativa attityder kunde vara att sjuksköterskorna ansåg att patienterna var uppmärksamhetsökande och manipulativa.	Hög
Slaven & Kisely, Australien 2002	Staff perceptions of care for deliberate self-harm patients in rural Western Australia: A qualitative study.	Denna studie undersökte behandlingen av patienter med självskaðebeteende och uppfattningar av regional hälsopersonal.	Urval bestod av sju läkare, 13 sjuksköterskor och fem psykiatriska specialister. Datainsamlingsmetoden gjordes med hjälp av intervjuer. Intervjuerna spelades in.	Inspelade intervjuer transkriberades och analyserades med hjälp av innehållsanalys.	Sjuksköterskorna kände att de behövde mer utbildning för att kunna handla professionellt med patienterna. Känslor som frustration och hjälplöshet beskrevs. Sjuksköterskorna upplevde även att det var svårt att bedöma risken för självmord.	Medel
Anderson, Standen & Noon, Storbritanni en 2003	Nurses' and doctors' perceptions of young people who engage in suicidal behaviour: a contemporary grounded theory analysis.	Syftet var att undersöka uppfattningar hos en grupp sjuksköterskor och läkare som arbetar med unga personer som uppvisar självskaðebeteende.	Urval bestod av sjuksköterskor och läkare som arbetar på akutmottagning, som arbetar med barn och ungdomars hälso och sjukvård. Datainsamlingsmetod gick till med hjälp av 45 semistrukturerade intervjuer.	Dataanalys gick till med hjälp av principer inom Grounded Theory.	Sjuksköterskorna upplevde att de inte hade tillräckligt med tid för att ge patienterna bra vård. Känslor som frustration beskrevs. Sjuksköterskorna uttalade sig om att deras mål för patienternas inte var att få dem att sluta med sitt självskaðebeteende men att ge så säker vård som möjligt.	Hög

Författare Land År	Titel	Syfte	Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
O'Donovan & Gijbels, Irland 2006	Understanding Psychiatric Nursing Care with Nonsuicidal Self-Harming Patients in Acute Psychiatric Admission Units: The Views of Psychiatric Nurses	Syftet med studien var att få en förståelse av psykiatriska sjuksköterskors praxis i förhållande till patienter med självskaðebeteende men som inte anses vara självmordsbenägna.	Urvalet bestod av 75 kvalificerade psykiatriska sjuksköterskor men åtta valde att delta. Data samlades in med hjälp av djupgående semistrukturerade intervjuer.	Data analyserades med hjälp av innehållsanalys och tema analys.	Sjuksköterskorna upplevde att mer utbildning behövdes för att hantera patienterna. Patienterna upplevdes som frustrerande och utmanande att arbeta med. Alla sjuksköterskor i studien var enade om att det fanns skillnad mellan att försöka begå självmord och självskaðebeteende.	Hög
Duperouzel & Fish, Storbritannien 2007	Why couldn't I stop her? Self injury: the views of staff and clients in a medium secure unit	Syftet var att jämföra två studier och komma med idéer om hur tjänsterna kan förbättras för både personal och patienter.	Två separata studier som genomförts av olika forskare vid Calderstones NHS trust.	Studierna jämfördes med hjälp av fenomenologisk metod.	Sjuksköterskorna ansåg att de behövde mer utbildning och förståelse i vården med patienter som uppvisar självskaðebeteende. Kommunikation och den terapeutiska relationen ansågs vara viktigt.	Medel
McCann, Clark, McConnachie & Harvey, Australien 2007	Deliberate self-harm: emergency department nurses' attitudes, triage and care intentions	Att undersöka sjuksköterskors attityder gentemot patienter med självskaðebeteende på en akutmottagning.	Sjuksköterskor som arbetar på en akutmottagning i en storstad i Australien. Datainsamlingen gjordes med hjälp av enkäter.	Datamaterialet analyserades med hjälp av programmet SPSS version 12. Tabeller användes,	Sjuksköterskorna ansåg att de var i behov av mer utbildning. Det fanns både negativa och positiva attityder. Attityderna påverkades av sjuksköterskornas känslor	Hög

Författare Land År	Titel	Syfte	Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
Wilstrand, Lindgren, Gilje & Olofsson. Sverige 2007	Being burdemed and balancing boundaries: a qualitative study of nurses' experiences caring for patients who self-harm.	Syftet är att beskriva sjuksköterskors upplevelser inom vården av psykiatriska patienter med självskadebeteende	Arbetande sjuksköterskor inom psykiatriska avdelningar. Sex berättande intervjuer genomfördes av den första och andra författaren i ett privat rum på en psykiatrisk klinik. Intervjuerna spelades in och transkriberades i text av en sekreterare.	Texterna analyserades med kvalitativ innehållsanalys. Processen fokuserar på ämnet och sammanhanget mellan skillnader och likheter inom kategorier och teman	Sjuksköterskorna upplevde rädsla för patienterna, känsla av frustration, de upplevde att det var svårt att balansera yrkesgränserna och att upprätthålla professionella gränser mellan de själva och patienten.	Hög
Thompson Powis & Carradice, Storbritannien 2008	Community psychiatric nurses' experience of working with people who engage in deliberate self- harm	Syftet med studien är att utforska upplevelser hos psykiatriska sjuksköterskor som arbetar med personer som skadar sig själv.	Fyra manliga och fyra kvinnliga. De hade en medelålder på 40 år, och ett medelvärde på 18 års omvårdnads erfarenhet. Data samlades in med hjälp av semistrukturerad intervju.	Utskrifterna analyserades med hjälp av fenomenologisk analys som undersöker upplevelser på ett djupgående sätt.	Sju samordna teman framkom ur intervjuerna. Varje tema innehöll ett antal underteman: Att försöka förstå, det handlar om att övervaka risken, kämpa med gränserna för ansvar, emotionell påverkan, förhållande faktorer, det finns väldigt lite i vägen för teknik och att lära sig att orka.	Hög
McAllister, Moyle, Billett & Zimmer- Gembeck, Australien 2009	'I can actually talk to them now': qualitative results of an educational intervention for emergency nurses caring for clients who self-injure	Studien utvärderade effekten av en lösningfokuserad utbildning i längd för att förbättra sjuksköterskors beteende gentemot personer som skadar sig själv.	Akutsjukvårdssjuksköterskor,(n= 70) sjuksköterskor intervjuades.	Analys genomfördes i form av innehållsanalys	Den överväldigande känslan av sjuksköterskorna var att utbildningen gav dem nya och effektiva färdigheter i att hjälpa dem att förstå, reagera till och klara av personer som skadar sig själv. Fem teman framkom: Utrustad med nya färdigheter Perspektiv omvandling Positiva effekter Lärdomar för framtiden Nil effekt	Hög

Författare Land År	Titel	Syfte	Urval Datainsamlingsmetod	Genomförande Analys	Resultat	Kvalitet
Winship Storbritannien 2009	The attitudes of nursing staff in secure environments to young people who self-harm.	Syftet var att undersöka sjuksköterskors attityder gentemot unga personer med självskaðebeteende i säkra miljöer.	Urval bestod av 60 sjuksköterskor som arbetar på rättsmedicinska enheter i Storbritannien. Datainsamling gjordes med hjälp av enkäter.	Data analyserades med hjälp av både kvantitativ och kvalitativ metod. Den kvantitativa metoden gjordes med hjälp av the self-harm Antipathy Scale. Kvalitativ data analyserades med hjälp av principerna för Grounded Theory.	Sjuksköterskorna upplevde att de behövde mer utbildning, att patienterna var manipulativa och uppmärksamhetssökande. En del sjuksköterskor kände empati för patienterna.	Medel
Gibb, Beautrais, Surgenor, Nya Zeland 2010	Health-care staff attitudes towards self-harm patients	Syftet är att undersöka attityder hos vårdpersonal gentemot patienter som skadar sig själv.	Vårdpersonal från ett allmänt och ett psykiatriskt sjukhus. Deltagarna fick genomföra en skriftlig enkät.	Alla statistiska analyser utfördes i SAS 9.1 och med hjälp av multipla regressionsmodeller. Statistiska tabeller användes.	Respondenterna hade både positiva och negativa attityder i samband med patienter som uppvisar självskaðebeteende. Majoriteten av respondenterna upplevde det som ansträngande att arbeta med patienter som uppvisar självskaðebeteende.	Hög

Bilaga 3

Kvalitetsbedömning av artiklar gjordes i form av att artiklarna fick poäng. Sammanlagt kunde en artikel få 11 poäng.

Bakgrund leder till syfte = 1 poäng

Relevant syfte = 1 poäng

God metodbeskrivning = 4 poäng

God resultatbeskrivning = 3 poäng

God resultatdiskussion = 2 poäng

Artikel som fick 5 poäng sammanlagt eller under bedömdes som låga i kvalité.

Artikel som fick 6-7 poäng sammanlagt bedömdes som medel i kvalité.

Artikel som fick 8-11 poäng sammanlagt bedömdes som hög i kvalité